

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

שבת דף צג.

כיצד דורשים את המיעוטים דלהלן?

נפש תחטא ¹	אחת תחטא	בעשותה תחטא	לר' שמעון
למעוטי זה עוקר וזה מניח - שפטורים ²	למעוטי זה יכול וזה יכול - שפטורים	למעוטי זה אינו יכול וזה אינו יכול - שפטורים	לר' יהודה
למעוטי זה עוקר וזה מניח - שפטורים ⁴	למעוטי יחיד שעשה בהוראת ב"ד - שפטור ³		לר' מאיר

זה יכול וזה אינו יכול דברי הכל חייב, הי מינייהו מיחייב? [תוד"ה הי].

זה שאינו יכול	זה שיכול	לרב חסדא
פטור - דמסייע אין בו ממש	חייב	לרב המנונא
חייב - דמסייע יש בו ממש	חייב	

זב שהיה יושב על גבי מטה או על גבי בהמה שארבעת רגליהם מונחים על ד' טליתות מה הדין?

הטליתות שתחת רגלי בהמה	הטליתות שתחת רגלי המטה	לרבנן
טהורות - שיכולה לעמוד על ג' רגלים ⁶	טמאות - שאינה יכולה לעמוד על ג' רגלים ⁵	לר' שמעון
	טהורות ⁷	

¹ הנה לשון הפסוק (ויקרא ד: כז): "וְאִם נֶפֶשׁ אַחַת תִּחַטָּא בְשִׁגְגָה מֵעַם הָאֶרֶץ בְּעִשְׂתָּהּ אַחַת מִמִּצְוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא תַעֲשֶׂינָהּ וְאִשָּׁם". ודרשין, ג' מיעוטים מהפסוק הזה, א) "נפש תחטא" - דמשמע דוקא יחיד שחטא ולא שנים. ב) "אחת תחטא" - משמע נמי דוקא יחיד. ג) "בעשותה תחטא" - גם מזה משמע דוקא יחיד.

² הנה, בודאי שלא צריך בכל מלאכה למעט שאם עשה פלוני חצי מלאכה ופלוני חברו עוד חצי שהם פטורים, דפשיטא שכל אחד מהם לא עשה את האיסור, ולכן בזה כתב אות אחת וחברו כתב אות שניה לא צריך פסוק. אכן ביארו התוס' (בד"ה חד), דכאן גבי הוצאה צריך מיעוט, דסייד שיש לחייב את אותו שעשה את ההוצאה או את ההכנסה שהיא עיקר המלאכה אפ"י שלא עשה גם עקירה וגם הנחה, קמ"ל דבזה עוקר וזה מניח פטור, דגם בזה חשוב שעשה רק חצי מלאכה.

³ ור' שמעון לא דרש דרשא זו. ופירש"י (בד"ה יחיד) הטעם, דסייל לר"ש דאה"נ שיחיד שעשה בהוראת ב"ד - חייב, וכן היא הגירסא לפנינו בגמ'. והקשו התוס' (בד"ה ה"ג), דאדרבה ר"ש שם בהוריות (דף ג.). סייל להיפך שיחיד שעשה ע"פ ב"ד פטור. ולכן הם גורסים בסוגיין "ור"ש יחיד שעשה בהוראת ב"ד לא צריך קרא", ר"ל דפשיטא שהוא פטור - דאנוס הוא, וכיון שלא צריך קרא למעוט, מיתר ליה לר"ש לדורשו לענין "זה אינו יכול וזה אינו יכול", שכשעשו שניהם כאחד בכל אופן שניהם פטורים.

⁴ סייל שהמיעוט "נפש אחת" הוא מיעוט אחד, שכן דרך הפסוק לכתוב "נפש אחת", ולכן אין לחושבו כב' מיעוטים.

⁵ דכיון שאין המטה יכולה לעמוד על ג' רגלים, לכן נחשב שהזב נישא מעל כל רגל וטלית שתחתיה, והטעם שנחשב כן, פירש"י, דכיון שאין ג' רגלים יכולים לעשות את המעשה לבדם - הרי שכל רגל נחשבת שעושה את כל המעשה.

⁶ דכיון שיכולה הבהמה לעמוד על ג' רגלים, הרי שכלפי כל רגל אנחנו יכולים לומר שאין צריך אותה בשביל הרמת הזב, והיא רק מסייעת לאחרות. ושי"מ שאין מטמאים משום מסייע. (עי' רש"י ובראשונים).

⁷ פירש"י דר"ש לשיטתו דאמר זה אינו יכול וזה אינו יכול - נמי הוי כמסייע, ופטור. ותוס' (בד"ה ור"ש) פירשו, דבעינן שיהיה רוב הזב נישא על כל אחת מן הרגלים.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
daf@dafyomi.co.il • 6515004 טל/פקס

שבת דף צג:

המוציא כזית מן המת או אפי' מת שלם, מה דינו ומדוע?

מדוע?	מה הדין?	
דמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב מה"ת	חייב	לתנא קמא - ר' יהודה
דמלאכה שאינה צריכה לגופה פטור מה"ת ¹	פטור	לר' שמעון

המוציא אוכלין כשיעור או פחות מהשיעור בכלי, מה הדין?

על הכלי	על האוכלין		
פטור - דהכלי טפל לאוכל	פטור	פחות מהשיעור	אם אינו צריך לכלי
פטור - דהכלי טפל לאוכל	חייב	יותר מהשיעור	
חייב	פטור	פחות מהשיעור	אם צריך גם לכלי
חייב ²	חייב	יותר מהשיעור	

¹ נחלקו רש"י ותוס' בהגדרת "מלאכה הצריכה לגופה", דרש"י (בד"ה ור' שמעון פוטר) הגדיר: "מלאכה שהאדם רוצה וצריך ויש לו תועלת ישירה מהפעולה הזו שנעשתה", ולפ"ז הוצאת המת אינה מוגדרת כמלאכה הצריכה לגופה, כיון שברצונו לא היה עושה אותה, ואין לו תועלת מעצם המלאכה אלא רק שמסלק את המת מעליו. ואילו תוס' לקמן (דף צד. ד"ה רבי שמעון) הגדירו: "מלאכה הנעשית לצורך הדומה למה שהיה במשכון", ולפ"ז בהוצאה צריך שישתמש בדבר שמוציאו (הגם שאין צריך שיוציא גם לצורך הדבר עצמו, כגון במעדר בשביל לתקן אותו ולחפור בו או ס"ת להגיהו ולקרוא בו, דמספיק רק שישתמש בגופו, ואין צריך שיהיה גם צורך גופה), ולכך המוציא מת - שאין משתמש במת עצמו שהוציא, הוי מלאכה שא"צ לגופה.

² דייקה הגמ' מזה, דא"כ האוכל שני זיתי חלב בהעלם אחד יהיה חייב שנים (בתמיה). ודחה רב ששת דמיירי כגון ששגג על האוכלין והזיד על הכלי, וע' בעמוד הבא מה שהבאנו לבאר בדבריו.